

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Шломчак Г.Г., д-р техн. наук, професор
Мироненко М.А., канд. техн. наук, доцент
Національна металургійна академія України, м. Дніпро

Підприємства гірничо-металургійного комплексу України були і залишаються локомотивами економіки держави. Та останніми роками дещо зміщуються акценти у їхньому розвитку. Саме на цих особливостях і буде зосереджена увага у цій статті.

За даними Державної служби статистики у 2018 році зростання реального ВВП країни склало 3,3% у порівнянні з 2,5 % роком раніше. Цей показник зростання є найбільшим за останні сім років. На 2019 рік передбачається уповільнення темпів зростання ВВП до рівня 2,5-3 % [1].

Такі результати господарської діяльності виглядають досить позитивно. Але для кращого розуміння стану справ наведемо та проаналізуємо показники експорту продукції товарів та послуг за цей же період у порівнянні з таким же показником 2013 року (табл. 1).

Таблиця 1
Обсяг експорту товарів та послуг з України у 2013 та 2016-2018 роках [адаптовано за джерелами 2 та 3]

Рік	Обсяг експорту товарів та послуг з України
2013	63 млрд. дол.
2016	36 млрд. дол.
2017	43 млрд. дол.
2018	49 млрд. дол.

Як впливає з інформації, наведеної у таблиці 1, обсяг експорту товарів та послуг з України у 2018 році на 14 млрд. дол. менший за аналогічний показник 2013 року. Але

якщо збережеться тенденція до поступового збільшення обсягів торгівлі хоча б у 4-5 млрд. дол., то до початку 2022 року буде досягнуто результатів 2013 року.

У той же час варто звернути увагу на те, чим саме торгує Україна і на ринках яких країн. Подібний аналіз варто зробити на прикладі металургійної галузі України.

У таблиці 2 наведено інформацію щодо обсягів випуску сталі в Україні у 2013-2018 роках за даними World Steel Association.

Таблиця 2
Обсяг випуску сталі в Україні у 2013 та 2016-2018 роках та його частка від загальносвітового за даними World Steel Association [4-6]

Місце у рейтингу	Країна	2013, млн. тон	2016, млн. тон	2017, млн. тон	2018, млн. тон
10-13	Україна	32,8	24,2	22,7	21,1
Частка від загальносвітового виробництва сталі		2,0	1,5	1,35	1,18

Починаючи від 2013 року в Україні спостерігається стійка тенденція до скорочення обсягів випуску сталі на понад 10 млн. тон. В Китаї за той же період часу було введено виробничих потужностей майже на 150 млн. тон (табл. 3). Таким чином, можливо констатувати, що нині Україна на загальносвітовому металургійному ринку є класичним спотовим гравцем, головне завдання якого – задоволення попиту за умов форс-мажорних обставин на дуже короткому відрізкові часу.

Оскільки шанси наздогнати лідерів за обсягами випуску сталі майже нульові, то українським металургам варто зосередитися на розвиткові тих підгалузей металургії, які є найбільш високомаржинальними. До таких підгалузей належить труба.

Таблиця 3

Обсяг випуску сталі в Китаї у 2013 та 2016-2018 роках та його частка від загальносвітового за даними World Steel Association [4-6]

Місце у рейтингу	Країна	2013, млн. тон	2016, млн. тон	2017, млн. тон	2018, млн. тон
1	Китай	779,0	786,9	831,7	928,3
Частка від загальносвітового виробництва сталі		2,0	48,5	49,0	49,2

За обсягами випуску трубної продукції Україна досі не досягла показників 2013 року, але відбулася певна зміна на ринках збуту, що наведено у таблиці 4.

Таблиця 4

Обсяг експорту труб з України до Росії та США у 2013 та 2016-2018 роках за даними асоціації «Укртрубопром» [4,7]

Країна	I півріччя 2013, тис. тон	2016, тис. тон	2017, тис. тон	2018, тис. тон
Росія	166,0	143,5	144,2	68,0
США	61,3	30,2	89,6	132,1

На ринку країн-покупців української трубної продукції за останні п'ять років відбулася дзеркальна за обсягами поставок зміна лідерів. Якщо у 2013 році беззаперечним лідером була Росія, то у 2018 році головним торговельним партнером стали США. Єдина особливість полягає в тому, що у абсолютних цифрах обсяги 2013 року подано за півріччя, а у 2018-му – за рік.

Та все ж не варто применшувати значення виходу української трубної продукції на американський ринок, адже це країна з високою купівельною спроможністю споживачів і неабиякою конкуренцією. Саме ці фактори будуть спонукати вітчизняних виробників трубної продукції підвищувати її якість та зменшувати собівартість.

Перелік посилань:

1. URL: <https://mpulse.top/news/5c948976ce8d01624b28f15e>
2. URL: http://news.enovosty.com/news_economy/full/1809-zona-svobodnoj-torgovli-s-es-chto-priobrela-ukraina
3. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/ukraine-eu-trade>
4. Особливості розвитку трубних підприємств, що входять до об'єднання «Укртрубопром» / Ксаверчук Л. П., Гриньов А. Ф., Король Р. М., Мироненко М. А. *Металургическая и горнорудная промышленность*. 2017. № 4 (307). С. 42–48.
5. URL: <http://uaprom.info/news/162595-ukraina-2017-godu-vypala-top-10-rejtinga-mirovyh-proizvoditelej-stali.html>
6. URL: https://biz.censor.net.ua/news/3108342/ukraina_opustilas_na_13_mesto_v_reytinge_krupneyishih_proizvoditeleyi_stali_v_2018_godu
7. Сучасний стан розвитку трубних підприємств, що входять до об'єднання «Укртрубопром» / Ксаверчук Л. П., Гриньов А. Ф., Король Р. М., Мироненко М. А. *Металургическая и горнорудная промышленность*. 2018, № 3 (312). С. 27–33.